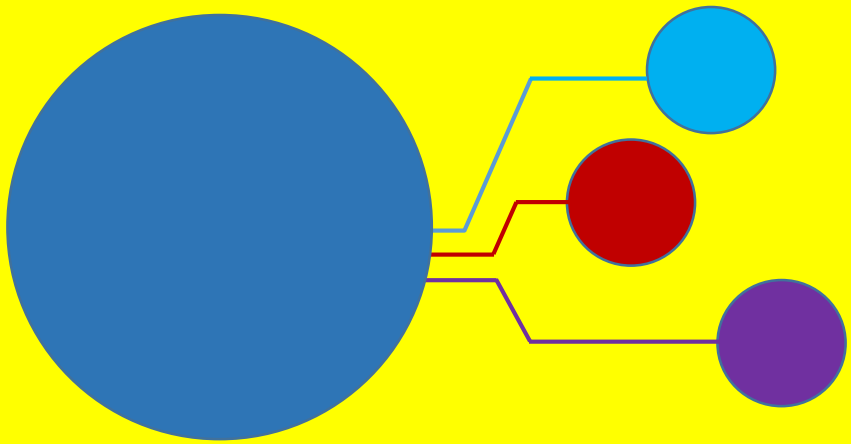

Digital Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Digital Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Digital Learning

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ออนไลน์ กันยายน 2562

แหล่งเผยแพร่

ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้

www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่

ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, กรุงเทพมหานคร

หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จัดพิมพ์เพื่อส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “Digital Learning” เล่มนี้ เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดและแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในลักษณะบูรณาการไปกับการจัดการเรียนรู้ประจำวัน เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง และการสร้างสรรค์นวัตกรรม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. ความหมายของ Digital Learning	1
3. ลักษณะของการเรียนรู้แบบ Digital Learning	2
4. การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Digital Learning	5
5. แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Digital Learning	8
6. การประเมินการเรียนรู้แบบ Digital Learning	10
7. บรรณานุกรม	11

Digital Learning

1. บทนำ

Digital Learning เป็นการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือสนับสนุนให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เรียนที่มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบ Digital Learning อย่างต่อเนื่อง จะมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคต

2. ความหมายของ Digital Learning

Digital Learning หมายถึง การเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Application สื่อออนไลน์ เป็นต้น และอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital devices & Tools) เช่น Smart Phone, Tablet, Computer เป็นต้น เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ของตนเองให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (เรียนรู้ได้มากขึ้น เรียนรู้ได้เร็วขึ้น เรียนรู้ได้ถูกต้องและชัดเจนมากขึ้น เรียนรู้แล้วนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น แต่ใช้เวลาลดลง)

3. ลักษณะของการเรียนรู้แบบ Digital Learning

Digital Learning เป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยี ดิจิทัลกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและอุปกรณ์ดิจิทัลเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างหลากหลาย เพื่อบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ **ใช้โปรแกรม หรือ application** มาช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (เรียนรู้ได้มากขึ้นแต่ใช้เวลาลดลง)

ผู้เรียนวิเคราะห์และเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อุปกรณ์ดิจิทัล เช่น Smart Phone, Computer, Application เป็นต้น ให้สอดคล้องกับบริบทและเป้าหมายของการเรียนรู้ อีกทั้งมีจิตดิจิทัล (Digital mind) หรือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดระยะเวลาการเรียนรู้

ผู้สอนมีบทบาทในการออกแบบการเรียนรู้ (Learning design) ที่มีสถานการณ์ให้ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและอุปกรณ์ดิจิทัลต่างๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมตามเป้าหมาย และเป็นสถานการณ์ที่มีลักษณะบูรณาการ Main concept ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ตลอดจนผสมผสานสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้าไปในกิจกรรมการเรียนรู้

ในระหว่างที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนว Digital Learning ผู้สอนทำหน้าที่โค้ช ด้วยการชี้แนะให้ผู้เรียน คิดวิเคราะห์ว่าจะต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลหรืออุปกรณ์ดิจิทัลอะไร ในการเรียนรู้ ใช้เมื่อไหร่ ใช้อย่างไร และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีวินัย ในตนเอง (self-discipline) ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

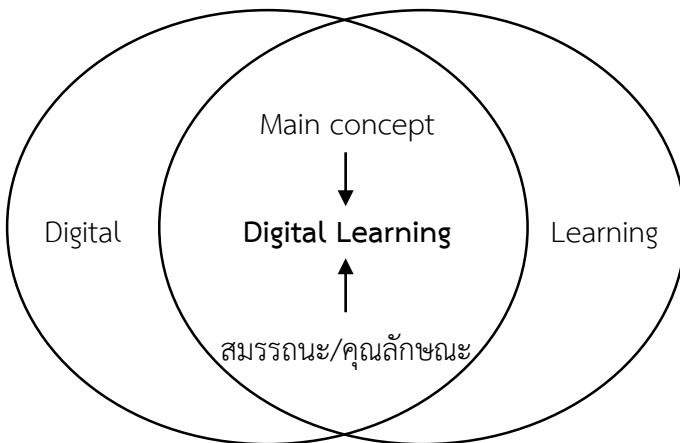
วินัยในตนเอง เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของ Digital Learning สำหรับผู้เรียนทุกระดับและการเรียนรู้ทุกเรื่อง เพราะวินัยในตนเองจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนมีเป้าหมายทางการเรียนรู้ ของตนเอง ควบคุมตนเองในกระบวนการเรียนรู้ และกำกับตนเองไปสู่เป้าหมาย ผู้เรียนที่ขาดวินัยในตนเองจะประสบปัญหาในการเรียนรู้ แบบ Digital Learning อย่างมาก

ดังนั้นผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการเตรียมพื้นฐาน ด้านการมีวินัยในตนเองให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และกระตุ้นให้ ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ระหว่างที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ และพยายามหลีกเลี่ยงการสร้างเงื่อนไข บังคับให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง เพราะเป็นวิธีการที่ไม่ทำให้ผู้เรียน มีวินัยในตนเองอย่างยั่งยืน

แนวทางและวิธีการกระตุ้นวินัยในตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้แบบ Digital Learning คือ การออกแบบการเรียนรู้ให้ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน (ใช้ผู้เรียนเป็นตัวตั้งและบูรณาการ Main concept เข้าไป) ซึ่งผู้สอนควรวิเคราะห์ผู้เรียนให้ชัดเจนก่อนที่จะออกแบบการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน คือ สิ่งกระตุ้นวินัยในตนเองที่ดีที่สุด

ภาพประกอบ 1 ลักษณะของ Digital Learning

4. การออกแบบการเรียนรู้แบบ Digital Learning

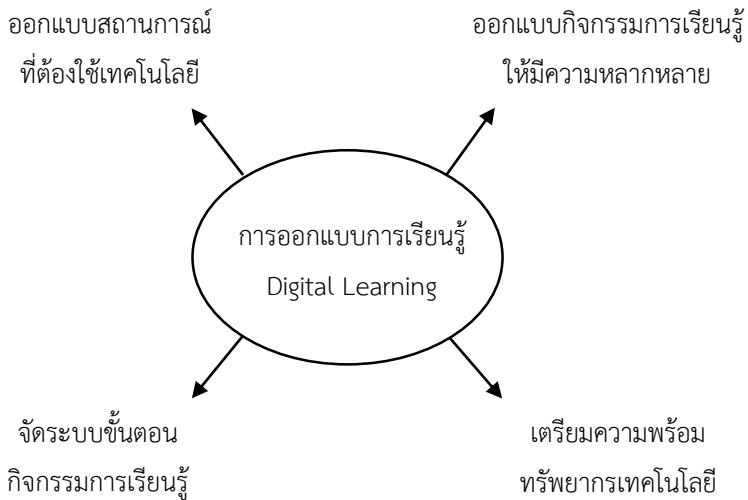
การออกแบบชั้นเรียน Digital Learning คือการเปิดพื้นที่ให้ **ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้** ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนทุกระดับ ทุกรายวิชา มีแนวทางดังนี้

1. **ออกแบบสถานการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานร่วมกัน (Collaborative working)** ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และอาจนำไปสู่การสร้างสรรคชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่ผู้เรียนสนใจ

2. **ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย** ในลักษณะของการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalized learning) ที่ผู้เรียนสามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติของตนเองได้ จะทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างหลากหลาย แต่ยังคงเชื่อมโยงกับ Collaborative working

3. **เตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรการเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้** โดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ ที่ผู้สอนต้องเตรียมไว้ล่วงหน้า ไม่ปล่อยให้ผู้เรียนสืบค้นเองแบบไม่มีทิศทาง

4. **จัดระบบหรือขั้นตอนการเรียนรู้**ให้ชัดเจนว่ากิจกรรมลำดับแรกคืออะไร ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอะไร กิจกรรมลำดับถัดไปคืออะไร ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอะไร หรือกิจกรรมใดไม่ต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้เพื่อให้**ผู้เรียนติดตามหรือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้**อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่สะเปะสะปะ ไร้ทิศทาง

ภาพประกอบ 2 การออกแบบการเรียนรู้ Digital Learning

5. แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Digital Learning

การจัดการเรียนรู้แบบ Digital Learning มุ่งเน้นให้ผู้เรียน **ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้** โดยไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าจะต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอะไร และไม่มีข้อกำหนดว่าจะต้องใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ แต่จะต้อง**ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของการจัดการเรียนรู้** เช่น ธรรมชาติของผู้เรียน เนื้อหาสาระ ทรัพยากรที่มีอยู่จริง เป็นต้น ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ Digital Learning มีแนวทางดังต่อไปนี้

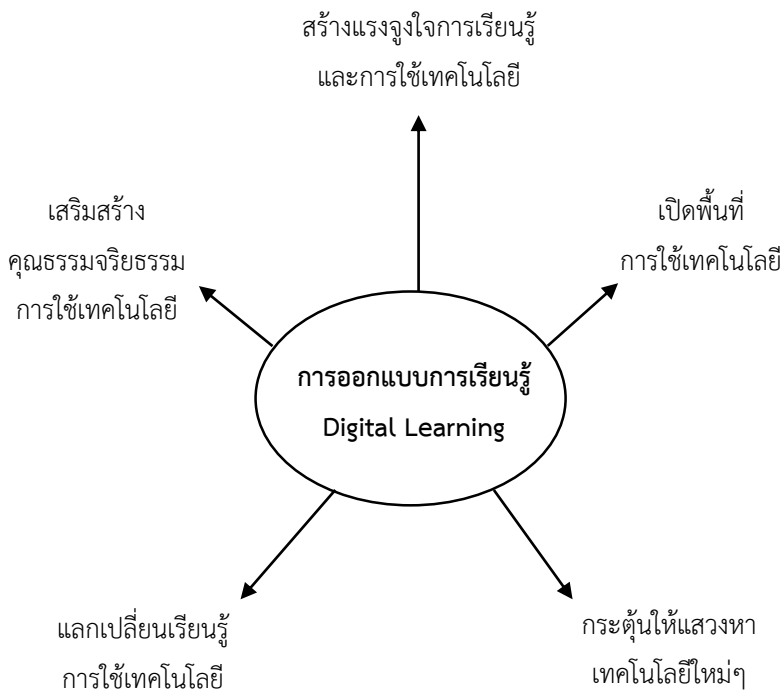
1. **สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล** ของผู้เรียน แนะนำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและคุณค่าที่แท้จริงของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ **ไม่ใช่เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน**

2. **เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลตามความคิดของผู้เรียนเองก่อน** หากผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ **จึงชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลักการเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม และตอบสนองวัตถุประสงค์**

3. กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาเครื่องมือดิจิทัลใหม่ๆ ที่ตอบสนองความต้องการในการใช้งานได้ดีกว่าเครื่องมือดิจิทัลแบบเดิมๆ และผู้สอนควรชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นว่า เครื่องมือดิจิทัลมีความหลากหลาย ควรเลือกใช้ให้ตอบสนองวัตถุประสงค์

4. ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ดิจิทัลในการทำงาน เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ของการเรียนรู้แบบดิจิทัลของผู้เรียนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

5. เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ดิจิทัลเชิงบูรณาการ หมายความว่า ผู้สอนควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการใช้งานดิจิทัลเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้หรือการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนตระหนักในคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์ การให้เกียรติบุคคลอื่น การไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ หรือทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญของ Digital Learning

ภาพประกอบ 3 แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Digital Learning

6. การประเมินการเรียนรู้แบบ Digital Learning

การประเมินการเรียนรู้ในลักษณะ Digital Learning ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัลมาสนับสนุนการวัดและประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนบนพื้นฐานแนวทางการประเมิน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (assessment for learning) ใช้การประเมิน เป็นสิ่งกระตุ้นศักยภาพของผู้เรียน (assessment for improvement) ไม่ใช่ประเมินเพื่อตัดสินผู้เรียน (assessment for judgment)

เครื่องมือและอุปกรณ์ดิจิทัลสนับสนุนการประเมินการเรียนรู้ มีความหลากหลาย เช่น การประเมินผลงานผู้เรียนผ่านอีเมลล์ส่วนตัว การประเมินผลงานกลุ่มผ่าน Software ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน หรือแม้แต่การให้ข้อเสนอแนะผ่าน Application ต่างๆ จะช่วยให้ ผู้เรียนทราบผลการประเมินอย่างรวดเร็ว อาจเป็นแบบ Real time feedback ก็สามารทำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการออกแบบการประเมิน ของผู้สอนที่สอดคล้องกับบริบททางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จุดเน้นประการหนึ่งของการประเมินในลักษณะ Digital Learning คือ การทำให้ผู้เรียนทราบผลการประเมินและข้อมูล ย้อนกลับอย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการเรียนรู้ ของตนเอง อีกทั้งเป็นการกระตุ้นแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้อีกด้วย

7. บทสรุป

การเรียนรู้แบบ Digital Learning พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีสถานการณ์ให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อีกทั้งทำหน้าที่โค้ช ให้คำชี้แนะ ให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกิจกรรมการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- Scholantis. (2019). *Digital Learning: What Does It Mean for Your Schools and Classrooms?* Retrieved September, 3, 2019 from <https://scholantis.com/blog-digital-learning-schools-classrooms/>
- Schoology. (2019). *How to Use Digital Learning To Enhance Student Achievement.* Retrieved September, 3, 2019 from <https://www.schoology.com/blog/how-use-digital-learning-enhance-student-achievement>
- Wabisabi Learning. (2019). *7 Ways to Bring Digital Learning into Your Classroom.* Retrieved September, 3, 2019 from <https://www.wabisabilearning.com/blog/7-ways-to-bring-digital-learning-into-your-classroom>

Digital Learning เป็นการผสมผสาน
ระหว่างเทคโนโลยีดิจิทัลกับการเรียนรู้ของผู้เรียน
ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและอุปกรณ์ดิจิทัล
เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้

